

Møde i Naturpolitisk Udvalg

Tirsdag 23. oktober 2018 hos Kurt Due Johansen

Deltagere: Henrik Mørup Petersen, Niels Andersen, Leif Bisschop-Larsen, Kurt Due Johansen og for bestyrelsen Henrik Kalckar Hansen. Afbud fra Børge L. Rasmussen.

Dagsorden:

- 1) De fynske Natura 2000 områder. Der er sket ændringer i flere af områderne efter at deres udstrækning har været gennem hele to høringer. Beskæring og nye områder har afløst hinanden. Vi har indgivet ad hoc høringssvar til grænsejusteringerne den 16. september, og dele blev opfanget i DOF's høringssvar fra 17. september. Tilgængeligt på DOF's hjemmeside: <http://pub.dof.dk/dof/Notat/H%C3B8ringssvar> fra Dansk Ornitologisk2.pdf
Leif har lovet os en fornyet gennemgang af de fynske Natura 2000-ændringer på mødet (LBL).
- 2) Optællingerne af ynglefuglene i og ved Odense Fjord 2018 viser mange fuglearter i krise. Præsentation af optællingsresultaterne. (KDJ).
- 3) Siø. HMØ refererer om mødet med lodsejer og Langelands kommune. (HMØ).
- 4) En vigtig fuglelokalitet er sandsynligvis til salg. Vi har reageret og fremvist for Åge V. Jensen Naturfond. Kan vi gøre yderligere for at sikre området en fuglerig fremtid ? (Alle).
- 5) DOF-Fyns nye hjemmeside er under opbygning. Vi har fået en henvendelse om, hvilke af udvalgets dokumenter, der ønskes lagt op under Naturpolitisk Udvalg. Der er et ønske om, at vores arbejde bl.a. gennem vores høringssvar, rapporter, reaktioner m.v. gøres synlige på hjemmesiden. Vi skal drøfte hvilke. (NAN)
- 6) Det er praksis, at DOF-Fyn har et årligt dialogmøde med Naturstyrelsen Fyn sidst på året. Hvilke punkter skal vi bringe op ? (KDJ).
- 7) Eventuelt. Herunder fastsættelse af næste møde.

Ad 1) Leif havde på forhånd fremsendt en redegørelse for, hvilke indsigelser fra DOF der var taget til følge. De følger her:

N 107 Fyns Hoved, Lillegrund og Lillestrand

Er ikke medtaget som fuglebeskyttelsesområde. Et lille strandareal på Vejlø er habitatområdet udvidet med.

N 108 Æbelø, havet syd for og Nærå Strand

Beskæringerne ved Nørreby fastholdes. På Agernæs fastholdes beskæringerne mod syd ved Kørup og mod nord NV for Egeby, mens den centrale del af inddæmningen ikke beskæres. Kun for dette sidste areal følges vores indsigelse.

N 110 Odense Fjord

Den østlige del af fjorden medtages ikke. Af de tre engarealer i den sydlige del af fjorden, som vi har foreslået medtaget, medtages (kun) det østligste ved Geelså. (Ølundgårdområdet er medtaget som fuglebeskyttelsesområde).

N 112 Lillebælt

På Båge tages området fra Vestermose til Gammelose alligevel ikke ud. Resten af de højere dele af øen tages ud.

Et mindre areal ved sydsiden af Emtekær Nor tages ikke ud som først foreslået (følger vores indsigelse), men resten af de arealer nordpå langs Lillebæltskysten, som vi har gjort indsigelse imod, tages ud. Desuden udtages som noget nyt et større areal på nordsiden af Gamborg Inddæmning og et mindre areal ved Wedellsborg (landbrugsarealer).

N 115 Østerø Sø

Er ikke medtaget som fuglebeskyttelsesområde. Habitatområdet er beskåret med de vestlige strandenge ved marinehjemmeværnet.

N 121 Arreskov Sø

Der sker ingen væsentlige ændringer af fuglebeskyttelsesområdet, havørnens redested medtages ikke. Der sker dog væsentlige udvidelser af habitatområdet.

N 123 Bøjden Nor

Er ikke medtaget som fuglebeskyttelsesområde (selvom jeg på et tidspunkt mente det...).

N 124 Maden på Helnæs

Er ikke medtaget som fuglebeskyttelsesområde – og dermed heller ikke vores forslag om at medtage bugten ved Agernæs med Fiskeholm.

N 125 Vestlige del af Avernakø

Er ikke medtaget som fuglebeskyttelsesområde. Her er habitatområdet udvidet med flere arealer ved Oddevej.

N 127 Sydfynske Øhav

På Tåsinge er markarealer ved Vejlen udtaget. Skovballe Skov er medtaget (vores forslag?). Lave markarealer ved Søby Monnet er alligevel ikke udtaget. Arealer ved Vårø og Stjovl er fortsat udtaget.

Ved Lindelse Nor beskæres uændret med de tre områder.

Øst for Tryggelev Nor beskæres markarealer ved Trehøje. Mærkværdigt nok er disse arealer stadig habitatområde.

Vores forslag om udvidelse syd for Keldsnor og mod nord op mod Nakkebølle Inddæmning falder ikke i god jord. Ej heller Skovsøen øst for Gråsten Nor.

Ad 2)

Kurt har i perioden maj-juni foretaget optællinger af ynglefuglene på alle øer og kyster i Odense Fjord. Det har resulteret i skriftet /rapporten: "Optællinger af ynglefuglene i 2018 på øerne og kysterne af Odense Fjord viser dramatiske tilbagegange for en række karakteristiske kystfugle". Udsendt på forhånd.

Tilladelse til at besøge øerne i fjorden kunne ikke opnås fra Naturstyrelsen Fyn, da man her ikke mente, at der var tale om et projekt. Derfor er øerne optalt fra land. Derved kan der ikke gives et retvisende billede af antallet af ynglende ederfugle, da det kræver optælling af reder. For svaner, måger og ternere og vadefugle skønnes optælling fra land at være ok. Der er foretaget 2 optællinger af ynglefuglene på Vigelsø. Alle kyster er besøgt.

Optællingen er foretaget for at få et billede af tilstanden hos ynglefuglene i Odense Fjord. Desuden for at kunne påvise eventuelle ændringer i ynglefuglene siden 1999, hvorfra der foreligger meget fine optællinger af alle øer og kyster i Odense Fjord, foretaget for det daværende Fyns Amt.

Resultat

Øerne

Resultatet er særdeles alarmerende og viser udbredte tilbagegange hos langt de fleste af ynglefuglene på øerne i Odense Fjord. Særlig alarmerende er tilbagegangen hos knopsvane, gravand, splitterne (helt forsvundet), fjordterne (helt forsvundet), strandskade, vibe, klyde og stor præstekrave samt stormmåge og sildemåge. Skarv er indvandret og sølvmågen er gået frem.

Kysterne

De ynglende vadefugle er gået kraftigt tilbage. Det gælder alle arterne. F.eks. er en tidligere vidt udbredt ynglefugl som stor præstekrave gået tilbage med 63-75 %.

Årsager til tilbagegangene

I rapporten er årsagen til de alarmerende tilbagegange for ynglefuglene i Odense Fjord diskuteret. For øernes vedkommende peges især på erosion af øer (pga. klimaændringer?), ræve på øerne, sommerhøjvande samt det faktum, at Vigelsø's Inddæmning nu er under vand. Som erstatning er der etableret 25 hektar strandenge, som dog ikke kan erstatte den unikke 40 hektar store ferske sø omgivet af 25 hektar strandenge og 30 hektar højjordsenge. Desuden kan der være øget prædation fra havørn og sølvmåge.

For kysternes vedkommende kan der være mange årsager til tilbagegangene, herunder sommerhøjvande, ræveprædation, for ringe naturpleje, øget færdsel (?), for tørre forhold og opfyldning af Slambassinets sø.

Hvad gør vi ?

Der var enighed om, at rapporten er et væsentligt bidrag til vores viden om fuglenes tilstand i Odense Fjord, og at resultaterne er alarmerende. Der udarbejdes en pressemeddelelse der sendes til relevante fora, herunder Naturstyrelsen, kommunerne og presse.

De grønne råds repræsentanter søges inddraget. Kurt udarbejder power-point, som kan fremlægges i relevante grønne råd.

Ad 3)

Henrik redegjorde for sagen, herunder at han har afholdt møde med Langelands kommune og Svendborg Kommune (der har miljø-sagskompetencen for Langeland) og lodsejer, på Siø, og man enedes om at indsende ansøgning om forundersøgelse.

Lodsejer er villig til at gennemføre et vådområdeprojekt på den sydlige side af Siø mod erstatning, og har sagt ja til en forundersøgelse. Der er fundet et firma til at lave forundersøgelsen, og der ventes på grønt lys til finansiering heraf.

Langelands kommune mener at en af udfordringerne kan være udvaskningen af fosfor fra dyrkningsjorderne. Nye udmeldinger fra Miljøstyrelsen viser dog, at den beregnede udvaskning af fosfor generelt kun er på det halve niveau der hidtil er antaget. Udvasningstallene er dog teoretiske og ikke konkrete påviste mængder.

Ad 4)

HMØ havde sammen med repræsentanter for Aage V. Jensen Naturfond besøgt lokaliteten. Fonden er villig til at indgå i dialog om evt. erhvervelse af området. Udfordringen for DOF er driften af området, som nok vil kræve frivillige, som kan stå for opsyn og rekvirering af lokal entreprenør til at slå ved hegn og trampestier, ligesom det foregår på Fugleværnsfondens ejendomme. Henrik Kalckar Hansen, som deltog i Naturpolitisk Udvalgs møde på vegne af bestyrelsen mener dog, at der kan findes en model for aktivering af frivillige.

Ad 5)

Niels havde lavet en oversigt over 38 konkrete dokumenter, som *kunne* være relevante at lægge op på hjemmesiden.

Kriterier for, hvilke dokumenter der bør lægges op på hjemmesiden drøftedes og der var bred enighed om følgende: "Kan dokumentet styrke fuglesagen, lægges det op på hjemmesiden. Indeholder dokumenterne oplysninger der potentielt kan skade fuglesagen, lægges de ikke op".

Det blev vedtaget, at udvalgets medlemmer forholder sig til de enkelte konkrete dokumenter der produceres løbende og ligeledes forholder sig til de 38 dokumenter, som Niels havde lavet en liste over. Det enkelte dokumentets forfatter har vetoret i relation til, hvorvidt dokumentet skal lægges på hjemmesiden eller ej.

Ad 6)

Det har været praksis, at Naturstyrelsen Fyn inviterer foreningen til dialogmøde i december hvert år.

Det blev diskuteret hvilke emner DOF skal bringe op. Følgende emner blev nævnt: a) Novana-overvågningen og b) ynglefuglene i Odense Fjord.

Til punktet havde Kurt udarbejdet et større notat om Fjordmarken, kaldet "Fjordmarken – et fugleliv i dyb krise". Vinklen på dokumentet er en tilbagevisning af styrelsens argument om, at "fuglene har det godt i Fjordmarken". Tværtimod viser Kurts optællinger i området i 2018, at fuglene har det særdeles skidt i området. Desuden er idéen i punktet at forsøge at overbevise styrelsen om, at de søer, som DOF ønsker i området vil kunne løfte fuglelivet, herunder udpegningsarterne for Odense Fjord samt at disse søer ikke vil reducere arealet af strandeng, som styrelsen er bange for. Vi kan tværtimod dokumentere, at søer i strandenge udgør en integreret del af strandengen og regnes med til strandengsarealet. Sådan er det f.eks. med søerne på Bågå i Lillebælt og på Maden på Helnæs.

Der var enighed om at lave et ekstrakt af dokumentet på ca. 2 sider og lade selve dokumentet være et appendiks.

Ad 7)

Niels deltager i høring 25.10.2018 på Christiansborg om "mangfoldigheden i agerlandet". Henrik Wejdling har i den forbindelse et indlæg.

DOF centralt mødes samme dag med "Seges / Landbrug og Fødevarer". Der er i den forbindelse lavet et notat "Initiativer til fremme af markviberne". Der slås her på 5 ting, herunder f.eks: undgå tromling i yngletiden og undgå gendræning af våde pletter.

Niels har været til møde i grønt råd i Kolding for at tale vibens sag.

Henrik Kalckar Hansen roste på vegne af repræsentanterne for arbejdet omkring roning på Holckenhavn Fjord, Henrik Mørup Petersen for hans faglighed og fornuftige balancegang i sagen. Dette har været helt afgørende for den positive udgang. Det kan ved selvsyn ses, at aftalen virker til gunst for fuglene.

Referent Kurt Due Johansen

Nyt møde er 4. december 2018 kl. 18.00 hos Niels Andersen.